

Bart van der Leck, tegel, Bijenkorf, 1942, 12,5 x 12,5, coll. B-J. Baas

Bart van der Leck, tegel, Lamskop, 1942, 12,5 x 12,5, coll. B-J. Baas

Bart van der Leck, tegel, Vis, na 1939, 12,5 x 12,5, coll. B-J. Baas

PZH, servies 1300, Leen J. Muller, Blokjes-servies, 1927, coll. KMG

Promotie Blokjesservies PZH bij straatoptocht Koninginnedag 1927

Goedewaagen, M912, kop en schotel, constructivistisch decor, ca 1930; coll. R. Atsma

Goedewaagen, M258, dec. Modern, (Neo-Distel A), 1934, coll. KMG

Goedewaagen, M335, dec à la Lissitzky, (Neo-Distel B), 1934, coll. KMG

De Stijl en het Constructivisme in Nieuw Buinen

Met een reeks van exposities over De Stijl staan Nederlandse musea nu stil bij het ontstaan precies 100 jaar geleden van één van 's lands spraakmakendste kunstbewegingen. De rol van Bart van der Leck, de beschermeling van kunstpedagoog H.P. Bremmer en die van zijn mecenas Helène Kröller-Müller, wordt terecht breed uitgemeten en afgezet tegen het belang van het oeuvre van Piet Mondriaan en Theo van Doesburg. Maar wat was de respons op deze vernieuwingsbeweging eigenlijk op de Nederlandse, industriële keramiek?

Voor wat de Goudse fabrieken betreft, is de eerste, creatieve verwerking die van Leen J. Muller die voor zijn 1300-series in 1927 met een Blokjes-patroon van primaire kleuren uitkwam. Met zijn stapeling kleur-blokjes lijkt Muller nog het meest in de geest van Mondriaans latere werk te komen. Waarschijnlijk is dat hij inhaakte op het internationale constructivisme dat al van voor WO I opgang deed. Datzelfde geldt voor Willem van Nordens ontwerpen voor Goedewaagen vanaf 1930. De echte sfeer van De Stijl in haar ontstaans jaar laat zich aflezen uit de tegels die Bart van der Leck aan het eind van de jaren 30 na veel proeven in eigen atelier uitbracht. Letterlijk een reflectie op zijn schilderijen van 1917.